

Aan

Minister voor APP

nota

Kabinetsreactie rapport Nationale ombudsman 'Hoe eerder, hoe beter'

TER BESLISSING

Datum
3 mei 2024

Uiterlijk bij
15 april 2024

Bijlage(n)
3

Aanleiding

Op 28 februari jl. publiceerde de Nationale ombudsman (No) het onderzoek 'Hoe eerder, hoe beter' naar vroegsignalering van schulden door gemeenten. In dit rapport heeft hij onderzocht hoe gemeenten de wettelijke taak van vroegsignalering uitvoeren en welke knelpunten gemeenten en inwoners in de praktijk ervaren.

De No heeft verzocht om binnen drie maanden met een kabinetsreactie te komen (uiterste verstuurdatum is dus 28 mei). In bijlage 1 vindt u de kabinetsreactie op het rapport. De reactie is interdepartementaal afgestemd en afgestemd met VNG, Divosa, NVVK, Zorgverzekeraars Nederland, Energie Nederland en de Vereniging van drinkwaterbedrijven in Nederland (Vewin).

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u:

1. de kabinetsreactie te versturen naar de Nationale ombudsman; en
2. een afschrift van uw reactie naar de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

In de reactie geeft u een reflectie op de conclusies en op de adviezen die de No doet aan u. U geeft geen reactie op de aanbevelingen aan gemeenten. Zij komen naar alle waarschijnlijkheid zelf met een bestuurlijke reactie.

De kabinetsreactie is opgesteld langs de volgende lijn:

- Het rapport laat een mooie balans zien tussen hoe het waardevolle instrument vroegsignalering kan worden verbeterd door de gezamenlijke inzet van gemeenten en vastelastenpartners en de coördinerende rol die het Rijk daarin heeft.
- U erkent dat er verschillen zijn tussen gemeenten en dat het wenselijk is goede praktijkvoorbeelden verder te stroomlijnen.
- U zegt toe dat u bereid bent om – binnen de kaders van de AVG – te bekijken welke mogelijkheden tot het delen van gegevens er zijn om gemeenten meer comfort te geven in het doen van een juist hulpaanbod.
- U benoemt uw inzet om het bereik van vroegsignalering te vergroten en noemt enkele kanttekeningen om puur op het bereik te focussen.
- U gaat met de koepels van de gemeenten in gesprek over hoe we kunnen zorgen voor meer harmonisering van registratie van gegevens, zodat we

die nog meer in kunnen zetten om de effectiviteit van vroegsignalering te verbeteren.

- U geeft aan in samenspraak met Divosa, VNG en NVVK, vastelastpartners en betrokken departementen uiterlijk Q4 2024 een concreet Verbeterplan vroegsignalering te presenteren.
- U geeft aan in de bevordering van kennisdeling te voorzien door de Routekaart Financiële Geldzorgen (van de VNG) in te zetten als centraal online informatiepunt. En via diverse lopende initiatieven en de opkomende wetsevaluatie het monitoren en evalueren van vroegsignalering te stimuleren.
- U erkent de belangrijke rol die vastelastpartners hebben bij vroegsignalering en specifiek in het sociale incasso. Omdat de ombudsman specifiek ingaat op de verschillen tussen de vastelastpartners, worden deze afzonderlijk behandeld in de bijlage.
- Ten aanzien van de vastelastpartners zet u in op een tweesporenbeleid om een verantwoord sociaal incasso uit te voeren:
 1. Regulering: om via harmonisering van de verschillende materiewetten (voor elektriciteit, water, huur en zorgverzekering) de (inspanning)verplichtingen, de kwaliteit van signalen te verbeteren.
 - a. U benoemt dat u ook specifiek met de minister van VWS in gesprek gaat over de uitzonderingspositie die zorgverzekeraars in dit kader innemen t.o.v. andere vastelastpartners.
 2. Zelfregulering: Door het inzetten op eigen verantwoorde sociale incasso van vastelastpartners, kunnen zij ook zelf een bijdrage leveren aan betere vroegsignalering.
- U geeft tot slot aan dat u verwacht begin 2025 de wetsevaluatie vroegsignalering naar de Tweede Kamer te sturen, wat een volgend ijkmoment is om te bezien of de reeds ondernomen stappen aanvulling behoeven om de uitvoering van vroegsignalering te verbeteren en knelpunten weg te nemen.

Datum
3 mei 2024

Toelichting

Politieke context

- Aan de hand van het rapport heeft lid Synhaeve (D66) Kamervragen gesteld, die u op 22 april heeft beantwoord (2024Z03809).
- Op 20 juni 2024 geeft de Nationale Ombudsman een technische briefing aan de TK over zijn rapport.

Krachtenveld

Er was vanuit VWS, CAK en vooral Zorgverzekeraars Nederland (ZN) veel weerstand dat specifiek benoemd wordt dat zorgverzekeraars voorafgaand aan het versturen van een vroegsignaal geen verplichting hebben tot persoonlijk contact. Derhalve is de reactie die ZN gaf ook bijna integraal opgenomen in de bijlage van de brief.

Als onderdeel van het Verbeterplan vroegsignalering wordt bekeken welke stappen er de komende tijd gezet kunnen worden om de verplichtingen van zorgverzekeraars iets meer in lijn te brengen met die van andere vastelastpartners.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Reactie rapport 'Hoe eerder, hoe beter'	Verzenden aan overig (zie adres brief)	
2	Kamerbrief afschrift Reactie rapport 'Hoe eerder, Hoe beter'	Verzenden aan TK	Bijlage 1 plakken onder deze brief
3	Rapport 'Hoe eerder, hoe beter'	Ter informatie (niet verzenden)	

Datum
3 mei 2024